

tanfolyamra gyűlt egybe a Thököly-úti gyakorló iskolában. A magyar nyelvnek és történelemnek a felső kereskedelmi iskolában különös központi helye van az általánosan művelő tárgyak között, másrészte szakok tanárai jórészt középiskolai képesítésűek, kiknek tájékozottságát a gazdasági élet irányába akarta kiegészíteni a tanfolyam. Az előadások felölték az irodalomtörténet, a történettudomány és közgazdaságtan újabb problémáit és eredményeit, megvilágították a szakiskola helyét a köznevelésben, helyet kapott ezenkívül a magyar fogalmazás és irodalom s a történelem tanításának módszere is. A tanfolyam előadói voltak: Dengl János dr, Pintér Jenő dr, Vincze Frigyes dr, Pongrátz Elemér, Kovács Ferenc dr, Szakáll Zsigmond dr, Hoffmann Edith dr gr. Teleky Pál dr, Farkas László dr, Imre Sándor dr, Heller Farkas dr, Horn József dr.

vl.

A szegedi tankerület második továbbképző tanfolyama. 1936. október 13-án kezdődött meg s nyolc előadólátással 1936. dec. 1-én fejeződött be a szegedi tankerület második továbbképző tanfolyama. A megnyitáson részt vett dr. Kisparti János, a tankerület kir. főigazgatója, Dr. Erdélyi László, az egyetem rectora több professzorral s a tankerület főbb vezetői több mint négyszáz lelkes pedagógus élén. A második előadáson megjelent Dr. Körösy László miniszteri tanácsos, a középiskolai ügyosztály vezetője is. A hallgatóság sorában, mely túlnyomórészt Szeged nevelőiből került ki, szép számmal jelentek meg a közeli városok és falvak nevelői is, tanujelét adva annak az új és fáradságot nem ismerő lelkes törekvésnek, melynek jegyében az egész előadásorozat lefolyt.

Az első előadó **Dr. Kisparti János**, a tanfolyamot megnyitó kir. főigazgató

volt, aki rámutatott a nevelő tudományos műveltségének fontosságára, s az egyetemi gondolat érvényesítésének nagy szerepére a nevelői gondolkodásban. Ezek biztosíthatják csak a tanítási anyag nagy terjedelme és heterogén volta mellett azt a koncentrációt, amit mechanikus módon nem lehet megteremteni, s csak ezek segíthetik el a nevelőt a célkitűzések tapasztalatfeletti eleméig. *Nevelés és világnézet* c. második előadásában azt fejtette ki, hogy a nevelés gyakorlatában mindinkább tért hódító specializálás szükségessé teszi a nevelés valamilyen egységesítő szempontját. Ez természetszerűleg csak világnézeti, közelebbről vallásos világnézeti lehet. A vallásos világnézet ad csak igazi érték rangsort, s ennek alapján ez láttatja csak egységben a nevelés különböző funkcióit.

Dr. Deér József egy. ny. rk. tanár *A nemzeti öntudat kifejlődése a társadalomban* c. előadásában a történelmi fejlődés során vizsgálta a nemzeti öntudat lassú és fokozatos jelentkező jelenségeit.

Dr. Erdélyi László, az egyetem rectora *A nemzeti történelem nevelő hatása* c. első előadásában rámutatott arra a szomorú jelenségre, hogy valódi történetismeret nélkül milyen keserves félreértések támadhatnak, s az igazság-hamisítás akaratlan hirdetője lehet a nevelő is. Ennek elkerülésére ill. bemutatására tartotta meg második előadását *Történelmi diagnosztika* címen, melyben a történettudomány jelenlegi nagy alaposságára is felhívta a hallgatóság figyelmét.

Dr. Kogutowicz Károly egy. ny. r. tanár *A magyar tájak és lakosságuk* c. előadásában új szempontokra és módszerekre utalt földrajztanítással kapcsolatban. A gyermek előtt kell tartalommal kitölteni a tájat, s a kultúrtörténet fázisait mintegy filmszallagon lepergetve kell eljuttunk a mai kultúrtájig.

Dr. Kramár Jenő egy. ny. r. tanár
Az ideges gyermek-kel foglalkozott, s rámutatott a neuropathia lényegét alkotó három jelenségre: a fokozott ingerlékenységre, a kóros fáradékonyságra és az idegrendszer kóros reflexek rögzítésében mutatott hajlamosságára. A megelőzés és kezelés módjaira is rámutatott az előadó, különösen hangsúlyozva a szülők helyes magatartásának és nevelési eljárásának szükségességét.

Dr. Mester János egy. ny. r. tanár két előadásában foglalkozott *A tanulás telektanával*. A tanulást, mint meghatározott képzetsorok és gondolatsorozatok belső megjelenítését, felidézését és felismerését tárgyalta. A tudatalatti segítések és gátlások teljesebb ismerete nagyon szükséges a tanítóknak. Azután a lelki műveltségnek, a plaszticitásnak a problémáját fejtegette az előadó.

Dr. Mészöty Gedeon egy. ny. r. tanár *Irodalmi szöveg nyelvi magyarázata* címmel két előadásban az egyes tárgyak között fellelhető kapcsolatokra kívánt rámutatni. Konkrét példában: az ómagyar Mária siralom versein keresztül utalt a nyelvtörténet és irodalomtudomány, a régi latin és magyar irodalom, sőt néprajz kapcsolatára és arra a tényre, hogy a nevelő tudományos felkészültséggel a legheterogénebb tárgyak között is szolgálhatja a koncentráció gondolatát.

Dr. Sik Sándor egy. ny. r. tanár három előadásban foglalkozott *Az irodalom és a nevelő*, *Az irodalom és az élet*, *Az irodalom és a magyarság* problémájával. Az irodalomtanítás célja az irodalom megszerettetése, izlésnevelés, a magyar szellem fejlődésének és nagy írói egyéniségeinek bizalmas megismerése. Az irodalom élménnyé válására vezesse a nevelő a tanulót. A nagy magyar egyéniségek példák legyenek. Beszélt még az előadó a magyar jellemek, magyar problémák, a magyar sors és a magyarság hivatásának kérdéseiről az irodalommal kapcsolatban.

Dr. vitéz Surányi-Unger Tivadar egy. ny. r. tanár *Közgazdaság és nemzeti élet* címen az egyéni és társadalmi gazdálkodás közötti alapvető különbségeket mutatta be. Utalt a szaktudás igen nagyfokú hiányára nálunk. A *Gazdasági elméletek és a társadalom* c. előadásában a gazdasági szabadság és az állami tőkegazdaság közötti választúton álló Magyarország helyzetével foglalkozva figyelmeztetett arra, hogy a legelkiismeretesebb gonddal kell mérlegelnünk gazdaságpolitikai rendszabályaink legmélyebb világnézeti alapjait.

Dr. Várkonyi Hildebrand egy. ny. r. tanár *A gyermeklélektan mai állása* c. előadásában beszélt a gyermek és ifjúkor szakaszokra való osztásának problémájáról és tartalmi jellemzését adta az egyes szakaszoknak. Utána a gyermeki intelligencia egyes megnyilvánulási fázisairól szólt.

Az előadássorozat Dr. Kisparti János tankerületi-ir. főigazgató zárószavai után Dr. Ébner Jánosnak, a Szegedi Pedagógusok Köre főtítkárának a főigazgatóhoz intézett köszönőszavaival fejeződött be.

Dr. Téglás Jenő Béla

Meseesték a szegedi tanyavilágban. Általános panasz az, hogy a falun, tanyán élő lakosságunk érzelmi és kedélyelete szegény s ezért sokan rideg lelkűnek is tartják. Az egységes nemzetnevelésnek éppen azért egyik legfontosabb feladata az érzelmi és kedélyélet gazdagítása. Különösen nehéz ennek a feladatnak a megoldása az iskolán kívüli népművelés keretében, ahol nélkülözzük az iskolai munka adottságait (a rendelkezésre álló tekintélyes időt, a tankötelezettséget stb.) A feltornyosuló akadályok ellenére az iskolán kívüli népművelés minden alkalmat megragad, hogy a még primitív lelkekben is megrezegtesse azokat a húrokat, amelyek a köznapi élet nagy küzdelmében